

Alfa Oil Oy

Taaplaajankatu 8
48900 KOTKA

Hakemuksenne 14.8.2018

Perustamislupa

Alfa Oil Oy (y-tunnus: 2913505-6) saa alkaa varastoida tämän päätöksen kemikaaliluettelossa olevia öljytuotteita Kristiinankaupungin Karhusaaren sataman kalliovarastoissa, sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä kuvattuja toimia onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muulta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Tämän luvan mukaisten vaarallisten kemikaalien varastointia ei saa aloittaa ennen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tehnyt varaston käyttöönotto tarkastuksen (VNa 685/2015 30 §). Tarkastusta on pyydettävä Tukesilta hyvissä ajoin ennen lisäysten suunniteltua aloittamisajankohtaa. Tarkastuksessa todetaan, että toiminta on säännösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista. Lisäksi tarkastuksessa käydään läpi turvalliseen käyttöön, rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin liittyviä asioita (L 390/2005 26 a §, VNa 685/2015 30-31 §).

Kohteen sijainti

Alfa Oil Oy, Karhusaaren kalliovarasto, Karhusaarentie 1, KRISTIINANKAUPUNKI (kiinteistötunnus: 297-401-8-0). Kohde ei sijaitse pohjavesialueella

Kohteen kuvaus

Alfa Oil Oy ottaa käyttöön PVO Lämpövoima Oy:n kalliovaraston. Varasto on aikaisemmin ollut PVO Lämpövoima Oy:n Kristiinankaupungin voimalaitoksen raskaan polttoöljyn varastona. Viimeksi raskasta polttoöljyä on varastoitu vuonna 1987. Kalliovaraston alkuperäisen luvan on antanut Kauppa ja teollisuusministeriö 20.7.1973 Pohjolan Voima Oy:lle.

Toiminnanharjoittaja on ostanut kalliovaraston PVO Lämpövoima Oy:ltä ja Huoltovarmuuskeskukselta 4.7.2018. Toiminnanharjoittaja on lisäksi vuokrannut tai saanut käyttöönsä tarvittavat maa- ja vesialueet. Lisäksi toiminnanharjoittajalla on sopimus hiili- ja öljylaiturin käytöstä.

Toiminnanharjoittaja rakentaa noin 850 metriä (DN600) pitkän putkiyhteyden hiililaiturin ja kalliovaraston välille. Tulevaisuudessa on mahdollista ottaa käyttöön myös PVO Lämpövoima Oy:n öljylaituri.

Varasto on kahdesta varastoluolasta ja niiden yhdystunneleista sekä kuilujen yhteydessä olevista maanpäällisistä rakenteista koostuva kokonaisuus. Kalliovaraston yhteistilavuus on 360 000 m³.

7.11.2019

4746/36/2018

Vaarallisia kemikaaleja saa olla yhtiön tiloissa enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Määrä (t)
Diesel	Flam. Liq. 3, H226 Acute Tox. 4, H332 Skin Irrit. 2, H315 Carc. 2, H351 STOT RE 2, H373 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411	300 000
Bensiini	Flam. Liq. 1, H224 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H336; Carc. 1, H350 Repr. 2, H361 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411	272 000
Raakaöljy	Flam. Liq. 1, - H224 Asp. Tox. 1, H304 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H336 Carc. 1B, H350 STOT RE 2, H373 Aquatic Chronic 2, H411	330 000
Teollisuusbensiini	Flam. Liq. 1, H224 Asp. Tox. 1, H304 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H336 Carc. 1B, H350 STOT RE 2, H373 Aquatic Chronic 2, H411	272 000
Lentopetrooli	Flam. Liq. 3, H226 Asp. Tox. 1, H304 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H336 Aquatic Chronic 2, H411	320 000

Mainittujen kemikaalien lisäksi voidaan varastoida pieniä määriä (alle 100 kg) kunnossapidon tai muun toiminnan kannalta välttämättömiä vaaralliseksi luokiteltuja kemikaaleja.

Päätöksen ehdot

Toiminnan tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

1. Vaarallisia kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä tapahtuvat vuodot on pystyttävä hallitsemaan. Käsittely ja varastointi käsittää säiliöt, laitteistot ja putkistot. (VNa 856/2012 51-52 §)
2. Satamatoiminnot tulee toteuttaa standardin SFS 3355 *Palavien nesteiden käsittely satama-alueella* mukaisesti. Standardista tulee käyttää juuri

7.11.2019

4746/36/2018

päivittyvää versiota. Mikäli standardista poiketaan, tulee vastaava turvallisuustaso saavuttaa muilla menetelmillä, joista esitetään selvitys käyttöönottotarkastuksella.

3. Sammutusjätevesien hallintaan käytettävien menettelyiden riittävyttä tulee edelleen arvioida. Sammutusjätevesien hallinnasta tulee laatia toimintaohje ja ohjeen mukaista toimintaa tulee harjoitella.
4. Riskiarvioinnissa todetut parannustoimenpiteet tehdään ennen toiminnan aloittamista. Toteutuminen tai suunnitelma toteutuksesta todetaan käyttöönottotarkastuksella.
5. Turvallisuuden kannalta merkittävien mittaus- ja ohjauslaitteiden ja näihin liittyvän automaation riittävän korkea vaatimustaso tulee osoittaa käyttöönottotarkastuksella.
6. Ellei painelaitelainsäädäntö edellytä vaativampaa luokkaa, laitoksen vaarallisten kemikaalien putkistot on suunniteltava, rakennettava, tarkastettava ja dokumentoitava kuten kyseessä olisi painelaitelainsäädännön I-luokan putkisto. Vaatimustenmukaisuusvakuutus esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 856/2012 47 §)
7. Kohteelle tulee laatia valtioneuvoston asetuksen 576/2003 mukainen räjähdysuonjousasiakirja. Räjähdyvaarallisiksi luokitelluissa tiloissa tulee käyttää ATEX-vaatimusten mukaisia laitteita. Sähköasennusten käyttöönotto- ja varmennustarkastuspöytäkirjat on esitettävä käyttöönottotarkastuksella. Ex-tilojen sähköasennusten tekemisessä ja tarkastamisessa on noudatettava standardeja SFS-EN 60079-14 ja -17 (L 390/2005 42 §, L 1135/2016 33, 43 §)
8. Käytettävän laiturin palontorjuntaa tulee harjoitella ennen laitoksen käyttöönottoa. Harjoituksessa tehtyjä havaintoja tai laadittua harjoitussuunnitelmaa käsitellään käyttöönottotarkastuksessa.
9. Toiminnanharjoittajalla tulee olla riittävästi henkilökuntaa varmistamaan laitoksen turvallinen toiminta. Selvitys tarpeellisen henkilökunnan määrästä esitetään käyttöönottotarkastuksella.
10. Laitoksella työskenteleville on annettava ohjeistus sekä riittävästi koulutusta ja opastusta laitoksen toiminnasta ja siihen liittyvistä vaaroista ennen käyttöönottoa. Kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteiden on oltava henkilökunnan nähtävillä. (VNa 856/2012 64 §)
11. Uudet laitteistot, putkistot sekä turvallisuuden varmistamiseksi asennetut laitteet ja järjestelmät tulee liittää kunnossapitojärjestelmään. (VNa 856/2012 63 §)
12. Laitteistot, säiliöt ja putkistot sekä kemikaalien varastointitilat ja -paikat varustetaan turvallisen käytön ja onnettomuustilanteisiin varautumiseen edellyttämillä merkinnöillä. (VNa 856/2012 58-60 §)
13. Laitoksella tapahtuvista onnettomuuksista, tapaturmista ja läheltä piti -tilanteista sekä niiden jälkeen tehtävistä korjaavista toimenpiteistä on pidettävä kirjaa. Vakavista onnettomuuksista on ilmoitettava viipymättä Tukesille. (VNa 685/2015 53 §, liite III)

7.11.2019

4746/36/2018

14. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä laatimaansa sisäistä pelastussuunnitelmaa ja harjoitettava sen mukaista toimintaa suunnitelmallisesti. Paikallisella pelastuslaitoksella tulee olla käytössään ajantasainen pelastussuunnitelma ja muu pelastustoiminnan kannalta merkittävä materiaali. (VNa 685/2015 17-19 §)

Johtopäätökset turvallisuusselvityksestä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on vastaanottanut kohteen turvallisuusselvityksen 13.2.2019 ja käsitellyt sen hakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Johtamisjärjestelmä

Toiminnanharjoittajalla on käytössään turvallisuusjohtamisjärjestelmä, jolla varaston toimintaa ohjataan määriteltyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Tukes tulee määräaikaistarkastuksilla valvomaan järjestelmän toimimista ja kehittämistä, mukaan lukien prosessiturvallisuusmittareiden hyödyntämistä. Valvonnassa Tukes hyödyntää Tukes-ohjetta 9/2015 ja siinä esitettyjä vaatimuksia turvallisuusjohtamisjärjestelmän elementtien sisällöstä.

Onnettomuusriskien tunnistaminen ja arvioiminen

Turvallisuusselvitys on laadittu kohteeseen liittyvien vaarojen kartoituksen ja sen pohjalta tehtyjen yksityiskohtaisempien turvallisuus ja seurausanalyysien pohjalta. Suurimmat riskit liittyvät kemikaalien laivakäsittelyyn ja laivatuoteputkistoon.

Suuronnettomuuksien vaikutukset laitoksen alueella ja sen ympäristössä

Toiminnanharjoittaja ei ole tunnistanut onnettomuuksia, joiden vaikutukset ulottuisivat laitosalueen ulkopuolelle. Alueen sisällä mahdollisten onnettomuuksien vaikutuksiin on varauduttu.

Onnettomuuksiin varautuminen

Onnettomuusvaaroihin varaudutaan turvallisuusjohtamisjärjestelmän mukaisesti.

Yhteistoiminta

Toiminnanharjoittaja rajaa laivoista aiheutuvat vaarat tekemänsä tarkastelun ulkopuolelle. Yhteistoiminta laivojen henkilökunnan kanssa on kuitenkin erityisen tärkeää, koska suurimpien onnettomuusriskien todetaan liittyvät laiva toimintoihin.

Johtopäätökset ja mahdolliset vaatimukset

Turvallisuusselvityksestä saatujen tietojen perusteella toiminnanharjoittajalla on menettelyt toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi. Käytännön toiminnassa tulee muistaa turvallisuuskulttuurin ja toimintojen kehittämisen olevan jatkuvaa toimintaa.

Yrityksen turvallisuusjohtamisjärjestelmässä ja turvallisuusselvityksessä on kehitettävä seuraavia asioita.

1. Turvallisuusselvitys tehdään turvallisen toiminnan varmistamiseksi ja sen laadinnassa tulee kiinnittää huomiota siihen että, laitosta tuntemattomat löytävät siitä tarvitsemansa tiedon. Selvitys on osittain hankalasti luettava ja sekava eikä siten palvele kaikilta osin tätä tarkoitusta.

7.11.2019

4746/36/2018

2. Turvallisusselvityksessä kuvattu organisaatio on pieni. Tämä voi johtua toiminnan luonteesta tai ajankohdasta, jolloin selvitys on laadittu. Kuvatun organisaation riittävyttä tulee tarkastella ja tarvittaessa henkilökuntaa on lisättävä tai perusteltava miten selvityksessä kuvattu organisaatio pystyy hallitsemaan sille asetetut velvoitteet.
3. Henkilöstön koulutus mainitaan monessa kohdassa selvitystä ja liitteenä esitetään koulutussuunnitelma. Koulutussuunnitelman mukaisen koulutuksen riittävyttä tulee arvioida ja laatia tarkempi kuvaus koulutuksen toteutuksesta ja toteutusaikataulusta.
4. Turvallisustason seurantaan tulee kiinnittää huomiota. Ulkoisten auditointien tarvetta tulee tarkastella. Prosessien turvallisuutta mittaamaan tulee ottaa käyttöön jokin ennakoiva prosessiturvallisuusmittari.

Toiminnanharjoittajan ei tarvitse lähettää Tukesille selvityksiä yllä mainittuihin kehitysehdotuksiin, vaan niitä käsitellään tuotantolaitoksen käyttöönotto- ja määraikaistarkastuksilla.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että pelastuslaitoksella on käytettävissään ajan tasalla oleva turvallisusselvitys.

Turvallisusselvitys tulee tarkistaa ja toimittaa Tukesille seuraavan kerran viimeistään 1.11.2024, ellei sitä ole tätä aiemmin tarpeen päivittää jostakin muusta, asetuksen 685/2015 16 §:ssä mainitusta syystä.

Päätöksen perustelut

Hakemuksessa esitetyn perusteella alueen hallinta ja kaavoitus soveltuvat suunniteltuun käyttöön.

Toiminnanharjoittaja ottaa uudelleenkäyttöön aikaisemmin käytössä olleen kalliovaraston ja kemikaalien siirtoon tarkoitettuja laitureita. Koska kohteessa ei ole pitkään aikaan harjoitettu kemikaalien varastointia, tulee toimintaan liittyvien alueiden, laitteiden ja laitteistojen asianmukaisuus, kunto ja edellytykset turvalliselle toiminnalle varmistaa. Toiminnanharjoittaja on hakemuksessaan esittänyt menettelyitä, laatimiaan riskiarvioita ja riskinhallintakeinoja, joiden avulla pyritään varmistamaan turvallinen toiminta. Näiden toimien lisäksi on tämän päätöksen ehtoihin koottu asioita ja velvoitteita, joiden tarkoituksena on edesauttaa toiminnan turvallisuus.

Satamatoimintojen osalta tullaan toimintaa tarkastelemaan standardiin SFS 3355 *Palaviiden nestemäisten kemikaalien käsittely satama-alueella* perustuen. Merkittävimmät laitoksella tapahtuvat onnettomuusvaarat liittyvät laivojen purkuun ja täyttöön. Tästä syystä tukeudutaan standardiin, jossa satamatoimintojen turvajärjestelyt ja hyvät käytännöt on kirjattu. Hakemuksessa ei ole mainittu standardin hyödyntämistä, mutta Tukes katsoo turvallisuuden kannalta standardin käytön perustelluksi.

Polttoaineen siirrot laivasta kalliovarastoon ja kalliovarastosta laivaan tapahtuvat uuden putkilinjan kautta. Putkilinjan ja sen varusteiden suunnittelu, käyttö ja valvonta ovat vuotojen ehkäisyn perusta. Tämän päätöksen ehoilla varmistetaan, että putkisto on asianmukainen. Vaatimuksena on vähintään painelaitte-säädösten PED I tason täyttäminen.

7.11.2019

4746/36/2018

Organisaatiota ja henkilöstön koulutusta käsitellään hakemuksessa. Henkilöstön koulutuksesta ja määrästä annettujen ehtojen mukainen toiminta todetaan käyttöönottotarkastuksella.

Toiminnanharjoittajan laatimaan turvallisuusselvitykseen liittyvät huomiot, vaatimukset ja kehitysehdotukset on esitetty turvallisuusselvityksestä annettujen johdopäätösten yhteydessä.

Lupahakemuksen ja turvallisuusselvityksen käsittely

Tukes on vastaanottanut hakemuksen 14.8.2018, jonka jälkeen hakemusta on täydennetty 9.9.2018 ja 13.2.2019. Hakemus on käsitelty asetuksen 685/2015 8 § mukaisena laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskevana lupahakemuksena. Tukes on vastaanottanut turvallisuusselvityksen 13.2.2019 ja on käsitellyt sen hakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Kristiinankaupungin asiointipisteen ilmoitustaululla 15.8.2019.-14.9.2019 ja Tukesin internet-sivuilla sekä ilmoitettu Suupohjan Sanomissa 14.8.2019. Hakemus on ollut nähtävillä Kristiinankaupungin asiointipisteessä (Merikatu 47, Kristiinankaupunki) ja Tukesin Tampereen toimipisteessä.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta ja turvallisuusselvityksestä

Hakemuksesta ja turvallisuusselvityksestä saatiin lausunnot Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY) 19.6.2019, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta (AVI) 26.6.2019 ja Pohjanmaan pelastuslaitokselta 28.6.2019. Tukes ottaa esitetyt lausunnot huomioon päätöksessään ja toiminnalle asetettavissa ehdoissa toimivaltansa puitteissa.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus esitti lausunnossaan seuraavia asioita:

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa hakemuksesta.
- Hakijalla on samanaikaisesti vireillä ympäristösuojelulain (527/2014) mukainen hakemus Länsi- ja Sisä-Suomen ELY-keskuksessa. Tähän liittyen Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus on antanut yhteysviranomaisena perustellun päätelmän kalliovarastointihankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 3.6.2019. Näissä päätelmässä ei esitetty vaatimuksia kemikaaliturvallisuuksäädösten mukaiseen lupaan (390/2015 26 §)

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto esitti lausunnossaan seuraavia asioita:

- Hakemuksessa esitetyissä riskiarvioissa on tunnistettu lähinnä paloturvallisuusriskejä ja huomioitu vain yleisellä tasolla työskentely ilman asianmukaisia suojavarusteita. Kemikaalien varastoinnin työsuojelussa tulee huomioida monenlaiset riskit, kuten kemialliset, fysikaaliset, koneturvallisuus ja laitoksen fyysisistä olosuhteista aiheutuvat.
- Työpaikalla käytettävistä kemikaaleista tulee tehdä riskinarviointi ja ne tulee luetteloida.

7.11.2019

4746/36/2018

- Käyttöturvatiiedoiteiden tulee olla suomeksi ja tarvittaessa ruotsiksi.

Pohjanmaan pelastuslaitos esitti lausunnossaan seuraavia asioita:

- Laajassa lausunnossa todetaan hakemuksessa esitettyjen papereiden täyttävän lainsäädännön vaatimukset pääsääntöisesti. Niissä esitettyjen asioiden toimimista käytännössä kuitenkin epäillään.
- Henkilökunnan osalta lausuja esittää huolensa sen riittäväydestä, ammattitaidosta ja vastuuhenkilöiden sitoutuneisuudesta.

Hakijan vastine lausuntoihin

Lausunnot toimitettiin hakijan edustajalle mahdollista vastinetta varten 9.8.2019. Vastinetta pyydettiin viimeistään 28.8.2019. Hakija ei nähnyt tarvetta toimittaa vastinetta.

Muistutukset ja mielipiteet

Mielipiteet ja muistutukset tuli toimittaa viimeistään 21.9.2019.

Hakemuksesta ja turvallisuusselvityksestä saatiin yksi mielipide 17.8.2019.

Saadussa mielipiteessä ei ole mitään sellaista, joka voisi Tukesin toimivalan puitteissa vaikuttaa tähän päätökseen.

Voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätöksestä veloitettava maksu

Päätösmaksu 5800 €. Päätösmaksuun lisätään kuulemis-, ilmoitus- ja käsittelykulut. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013))

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaanista.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että tästä päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Tukesilta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. (Maksuperustelaki (150/1992) 11 b §)

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (Kemikaaliturvallisuuslaki (390/2005) 126 §)

Tarkastus

Toiminnanharjoittajan tulee pyytää tuotantolaitoksen käyttöönottotarkastusta Tukesilta.

Säädökset, joihin päätös perustuu

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonasta (685/2015)

7.11.2019

4746/36/2018

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)
Hallintolaki (434/2003)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Kirsi Levä
johtaja

Matti Nissilä
ylitarkastaja

Liitteet

Valitusosoitus

Päätöksestä tiedottaminen

Länsi- ja Sisä-Suomen AVI, Työsuojelu
Etelä-Pohjanmaan ELY, Ympäristö ja luonnonvarat
Pohjanmaan pelastuslaitos
Viking Högnäs

VALITUSOSOITUS

MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus mainittu sivun alaosassa)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus.

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen nähtävillä oloa koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä.
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

Muutosta haetaan alla mainitusta (x) hallinto-oikeudesta:

- [x] Vaasan hallinto-oikeus, PL 204 (käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43), 65101 Vaasa